

OSMANLI DEVLETİ - DURAKLAMA DÖNEMİ (1579-1699) ISLAHATLARI / YENİLİKLERİ

Osmanlı tarihinde **Sadrazam Sokullu Mehmet Paşa'nın ölümünden (1579), Karlofça Antlaşmasına (1699)** kadar süren döneme Duraklama Dönemi denir.

XVII. (17.)Yüzyıl İslahatlarının Genel Özellikleri

Bu dönemde devleti eski gücüne kavuşturmak ve duraklamadan kurtarmak amacıyla çeşitli ıslahatlar yapılmıştır. Bu ıslahatlar;

- Genellikle **askeri alanda** yapılmıştır.
- **Padişahların hayatlarıyla sınırlı kalmıştır, süreklilik yoktur.**
- **Halk desteği alınmamıştır.**
- Olayların nedenleri araştırılmamış, **yüzeysel çözümler** getirilmiştir. Bundan dolayı **istenilen sonuç elde edilememiştir.**
- **Batı'daki gelişmelerden yararlanılmamıştır.** Bunun nedeni Osmanlı'nın kendisini **Batı'dan daha üstün görmesidir.**
- İslahatlar; **padişahların sık sık değişmesi, yenilik karşıtı olan yeniçeriler ve ulemanın tepkisinden dolayı** başarıya ulaşamamıştır.

Bu dönemde ilk ciddi ıslahat hareketi, **II. Osman**(Genç)'in **Yeniçeri Ocağını kaldırma girişimidir.** Ancak bu durum, genç padişahın yeniçeriler tarafından öldürülmesiyle sonuçlanmıştır.

NOT: Lale Devri'nde **askeri alanda ıslahat yapılmamıştır.** İslahatlar daha çok **bilim, teknik, sanat ve kültürel** alanlarında olmuştur. İran'la yapılan savaşlarda meydana gelen olumsuzlukları bahane eden **Yeniçeriler, Patrona Halil öncülüğünde** isyan etti. İsyan sonucunda **III. Ahmet** tahttan indirildi, **Nevşehirli Damat İbrahim Paşa öldürüldü.**

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni
sosyalciniz.wordpress.com

OSMANLI DEVLETİ - GERİLEME DÖNEMİ (1699 - 1792) ISLAHATLARI

Osmanlı tarihinde **1699 Karlofça Antlaşması'ndan, 1792 Yaş Antlaşması'na** kadar süren döneme Gerileme Dönemi denir. Gerileme Döneminde Osmanlı Devleti'nin genel siyaseti; **Karlofça ve İstanbul Antlaşmalarıyla kaybedilen yerleri geri almaktır.** Ancak bu dönemde, kaybedilen yerler geri alınamadığı gibi **yeni topraklar da elden çıkmıştır.**

LALE DEVRİ (1718-1730)

Lale Devri, **zevk ve sefa devri** olarak nitelendirilse de **Batı tarzında ıslahatların yapıldığı ilk dönemdir.** Bu dönem, **1718 Pasarofça Antlaşması'yla** başlayıp **1730'da çıkan Patrona Halil İsyanı** ile sona ermiştir.

LALE DEVRİ ISLAHATLARI

- 1727'de **İbrahim Müteferrika** ve **Sait Efendi** tarafından **matbaa** kurulmuştur. (Hattatların işsiz kalmasını önlemek için matbaada **dini kitapların basılması yasaklanmıştır.**)
- **İlk defa** Avrupa'nın önemli başkentlerinde **geçici elçilikler** açılmıştır. **Amaç, Avrupa'daki gelişmeleri yakından takip etmektir.**
- Matbaada basılan **ilk eser**, Vani Efendi tarafından yazılan **Van Kulu Lügatı**'dır.
- **Kütüphaneler** açılmıştır. **Doğu klasikleri** Türkçeye tercüme edilmiştir.
- **Sivil mimari** gelişmiştir. **Saray ve köşkler** yaptırılmıştır.
- **Minyatür sanatı** gelişmiştir. Ünlü minyatür sanatçısı **Levnî** bu dönemde yetişmiştir.
- Yeniçerilerden **ilk itfaiye örgütü** kurulmuştur (**Tulumbacı Ocağı**).
- **İlk kez çiçek aşısı** yapılmıştır.
- **Yalova'da kâğıt fabrikası, İstanbul'da kumaş ve seramik fabrikaları** açılmıştır.